

A Vidékfejlesztési Program **az ország teljes területére vonatkozik**. Kivételt képeznek ez alól a 6. prioritás intézkedései, amelyek esetén a vidékinek minősülő térségek alkotják a fejlesztések jogosult területét. **Videkinek minősül az a település**, ahol közigazgatási jogállástól (város/község) függetlenül:

- - a népesség 10 ezer főnél kevesebb, akkor is, ha a népsűrűség meghaladja a 120 fő/km² értéket (összesen 3007 település, 3,97 millió lakos, 75 775 km²);
- - a népsűrűség 120 fő/km² érték alatt van (további 35 település, 591 410 fő és 7007 km²);
- - a fenti kritériumok alapján nem jogosult városok külterülete 2%-nál magasabb külterületi lakossági arány esetén - pl. tanyavilággal rendelkező városok;
- - a fenti kritériumok alapján nem jogosult városok (kivéve budapesti agglomeráció) részönkormányzatai, amelyek egykor önálló községként működtek;
- - alapvetően nem jogosult a fenti jellemzők ellenére sem: Budapest és a budapesti agglomerációhoz tartozó települések.
-

Néhány 6. prioritást (is) érintő meghatározás:

- **Aprófalu:** Az 500 főnél kevesebb állandó népességgel rendelkező település.
- **Beruházás:** a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény és a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. tv. által befektetett eszközként aktivált ráfordítások összessége, vagy más jogszabály által beruházásnak minősített tevékenységek összessége.
- **Agrár-Innovációs Operatív Csoport:** a 16.1 alintézkedés keretében valamely agrár-innovációs projekt kidolgozására és megvalósítására, mezőgazdasági termelő, élelmiszer-feldolgozó, vagy erdőgazdálkodási tevékenységet folytató vállalkozások és kutatók, tanácsadók, szaktanácsadók konzorciumi formában létrehozott együttműködése. A csoportban az adott szakterületen kutatás-fejlesztésben releváns előzményekkel rendelkező K+F szereplő és legalább 4 gazdálkodó (induló vagy fiatal gazdálkodó is) van, a csoport taglétszámának legalább 40%-a gazdálkodó. Kapcsolt vállalkozás esetén az összes érintett tag kizárása. A csoportban a folyamatos interaktív tudásközvetítést is biztosítani kell valamelyik szereplőnek.
- **Mezőgazdasági termelő:** az a természetes vagy jogi személy, amely az adott műveletben meghatározott minimális üzemmérettel és a mezőgazdaságból származó, vagy az adott műveletben meghatározott mezőgazdasági termelésből vagy mezőgazdasági termelésből és Annex I. terméket előállító élelmiszer-feldolgozási tevékenységből származó árbevétellel rendelkezik. A programban foglalt egyes műveletek szempontjából az alábbi kategóriákat foglalja magában:
 - **Versenyképes mezőgazdasági termelő** az a mezőgazdasági termelő, amely éves árbevételének legalább 50%-a mezőgazdasági termelésből, vagy mezőgazdasági termelésből és Annex I. terméket előállító élelmiszer-feldolgozási tevékenységből származik, és STÉ módszertan alapján számított legalább 6000 euró ágazati üzemmérettel rendelkezik.
 - **Mezőgazdasági kisüzem** az a mikrovállalkozásnak minősülő (jogi vagy természetes személy) mezőgazdasági termelő, amelynek mezőgazdasági tevékenységből származó üzemmérete STÉ módszertan alapján meghaladja az évi 3000 eurót, de nem éri el az évi 6000 eurót, vagy a mezőgazdasági termelésből, vagy mezőgazdasági termelésből és élelmiszer-feldolgozási tevékenységből származó árbevétele meghaladja az évi 3000 eurónak megfelelő forintösszeget, de nem éri el az évi 6000 eurónak megfelelő forintösszeget
 - **Induló mezőgazdasági termelő** az a mezőgazdasági termelő, amely a beruházás megvalósítását követő első naptári év végére eléri az STÉ alapján számított évi 6000 euró minimális üzemméretet, és az éves árbevételének legalább 50%-a mezőgazdasági termelésből, vagy mezőgazdasági termelésből és Annex I. terméket előállító élelmiszer-feldolgozási tevékenységből származik.
 - **Mezőgazdasági termelő induló tevékenységének fejlesztése** esetén a beruházás megvalósítását követő első naptári év végére eléri az adott új tevékenység az STÉ alapján számított évi 6000 euró minimális üzemméretet

- **Rövid Ellátási Lánc együttműködés termelője:** Az a mikrovállalkozás (beleértve az östermelőt is) vagy kisvállalkozás, amely mezőgazdasági termelő és/ vagy élelmiszerfeldolgozó tevékenységet végez és REL együttműködéshez csatlakozik.
- **Mezőgazdasági tevékenység:** magában foglalja a növénytermesztési, kertészeti, állattenyésztési tevékenységet, a méhanya nevelést, a szaporítóanyag-termesztést, valamint a kiegészítő tevékenységet végző vegyes gazdálkodást.
- **Standard Termelési Érték (STÉ):** az ágazat kibocsátását fejezi ki termelői áron hektárra, vagy számolásállatra vetítve. A mutatót a termelési érték és a közvetlen támogatások (továbbá az általános forgalmi adó és egyéb termékadó) különbségeként fejezzük ki. A tevékenységi irány meghatározásánál figyelembe veszik az egyéb jövedelemtermelő tevékenység értékét is. Az üzemméretet a mutató közvetlenül euróban fejezi ki.
- **Tanya:** a 2013. évi CXXII. törvény 5. § 25. pontjában meghatározott fogalom.
- **Tanyagazdaság:** állandóan lakott külterületi fekvésű mezőgazdasági birtok, amelynek részei a lakó- és gazdasági épületekkel beépített tanyatelek és az ahhoz közvetlenül vagy közvetetten kapcsolódó (más helyrajzi számú földrészleten található), a település közigazgatási területén levő, vagy – a közigazgatási egységtől függetlenül – a tanya 30 km-es körzetén belül található művelt termőföldterületek. A gazdálkodási funkcióit kiegészíthetik a termékfeldolgozás és a vendégfogadás létesítményei.
- **Tanyás település:** Bács-Kiskun megye, Békés megye, Csongrád megye, Hajdú-Bihar megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye összes települése, továbbá Pest megye Ceglédi, Dabasi, Gyáli, Monori, Nagykátai, Nagykőrösi, Ráckevei, Szigetszentmiklósi, Vecsési járásának települései.

A 6. prioritás intézkedéseinek rövid kivonata:

6. intézkedés: A mezőgazdasági üzemek és a vállalkozások fejlesztése

Az intézkedés célja új, életképes gazdasági tevékenységek ösztönzése, amelyet fiatal mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági kistermelők induló támogatásával, a vidéki gazdaság diverzifikálásával valamint a nem mezőgazdasági tevékenységek támogatásával kíván elérni.

Alintézkedések:

6.1 A fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott induló támogatás (nem releváns)

6.2 A nem mezőgazdasági tevékenységek elindításának támogatása

6.3 Mezőgazdasági kisüzemek fejlesztése

6.4 Nem mezőgazdasági tevékenységek fejlesztésére irányuló beruházások

A 6.2 és 6.4 alintézkedés tartalmának kialakításánál meghatározó szempont a gazdaságfejlesztés szinte minden szegmensét felölelő többi OP-tól történő lehatárolás, azokat kiegészítő tartalom támogatása. A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) az ország teljes területén komplex módon támogatja a KKV-k tekintetében a vállalkozói kultúra fejlesztését (tapasztalatszerzés, tanácsadás), a modern üzleti infrastruktúra megteremtését, a kapacitásbővítést (termék- és szolgáltatásfejlesztés, piaci megjelenés), a hálózatosodást, a képzést és kompetenciafejlesztést, a vállalkozások IKT fejlesztéseit és energiahatékonyságát. A foglalkoztatás növelése céljából támogatja továbbá a társadalmi célú vállalkozások fejlesztését. A Területi és Településfejlesztési Operatív Program (TOP) az önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozói infrastruktúra fejlesztése mellett az önkormányzat által szervezett helyi gazdaságfejlesztési kezdeményezésekhez kapcsolódó munkahelyteremtő KKV beruházásokat ösztönzi. Az Emberi Erőforrás Operatív Program (EFOP) a halmozottan hátrányos helyzetű csoportok munkaerő piaci reintegrációjához a szociális gazdaság és a társadalmi vállalkozások támogatásának eszközét is alkalmazza. A fenti fejlesztési területekhez történő átfedések nélküli illeszkedést a 6.2 és 6.4 alintézkedések támogatható tevékenységeinek, másrészt a kedvezményezett körének pontos meghatározása teszi lehetővé. A Vidékfejlesztési Program két érintett alintézkedésének célja a vidéki gazdaság élénkítése, a vállalkozói és lakossági jövedelmek növelése, a vidéki munkaerő lekötése, fenntartható foglalkoztatása. A két alintézkedés keretében a

mezőgazdasági tevékenységet végző vállalkozások nem mezőgazdasági tevékenységének fejlesztése, gazdasági diverzifikációja és a hagyományos kismesterségek, kézműves termékek, népi építészeti mesterségek művelőinek fejlesztési igényei támogathatók. A két alintézkedés kiemelten kezeli a leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken, a tanyás településeken és az aprófalvas térségekben megvalósuló fejlesztéseket.

A kisméretű mezőgazdasági tevékenység fejlesztését szolgáló **6.3 alintézkedés** elsődleges célja a stabil ártermelő tevékenység ösztönzése. Az intézkedés hazai adaptációja szem előtt tartja a mezőgazdasági alaptevékenység fejlesztését, valamint a hozzáadott értékteremtés irányába történő elmozdulást is. Az alintézkedés további célja a vidéki lakosság helyben tartása, valamint kiegészítő jövedelemtermelő tevékenység erősítése.

A 6.2 alintézkedés részletezése:

Rövid leírás: Az alintézkedés két műveletből áll. Az egyik a mezőgazdasági vállalkozások nem mezőgazdasági tevékenység indításával történő **diverzifikációja**, a másik művelet a **hagyományos kézműves és kisipari tevékenységek elindítása** támogatható.

A **diverzifikáció** keretén belül azon nem mezőgazdasági tevékenységek elindítása támogatható, amelyek kedvezményezettjének éves árbevétele legalább 50%-ban mezőgazdasági tevékenységből származik. Tekintettel arra, hogy a vidéki térségekben mindennemű - önfoglalkoztatást, vagy munkahelyteremtést eredményező - gazdaságfejlesztés segítő, a diverzifikáció keretén belül a vidéki gazdaság jövedelemtermelő tevékenységei ágazati szűkítés nélkül támogathatók, kivételt képez ez alól a mezőgazdasági és az Annex I termék-előállítás. A kedvezményezettek köréből kifolyólag a művelet keretében azon tevékenységek hangsúlyosabbak, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak a mezőgazdasági tevékenységhez, de ez nem feltétele a támogatásnak.

Az **induló kézműves tevékenységek támogatásának** célja a hagyományos kismesterségek, kézműves termékek¹, népi építészeti mesterségek innovációjának ösztönzése formaviláguk és funkcióik megújítása a mai kor igényeinek és trendjeinek történő megfelelése érdekében. Termék-, szolgáltatás- és technológiafejlesztés, a tevékenység elindításához szükséges műhely fejlesztése, interaktív bemutatók tartásához szükséges fejlesztések, árusító helyek/termékértékesítési csatornák kialakítása, fejlesztése.

Kedvezményezettek: Egyéni és társas vállalkozások, szövetkezetek, nonprofit vállalkozások, a tevékenységet elindító természetes személyek és a fentiek konzorciumai. Kézműves tevékenységek esetén nonprofit szervezetek is pályázhatnak.

Jogosultsági kritériumok:

- A vállalkozásként pályázók a 800/2008/EK rendelet 1. sz. melléklete alapján mikro- és kisvállalkozásnak minősülnek.
- A pályázó a fejlesztés helyén székhellyel, telephellyel/tartózkodási hellyel vagy ingatlan tulajdonnal rendelkezik.
- A fejlesztés a Program által definiált vidéki térségben valósul meg.
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás.
- A mezőgazdasági tevékenységek diverzifikációja esetén a pályázat benyújtását megelőző év teljes árbevételéből a mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel meghaladta az 50%-ot.
- A támogatás csak induló, új tevékenység kialakítására vehető igénybe.
- A fejlesztés a Program által definiált vidéki térségben valósul meg.
- Kézműves tevékenységek fejlesztése esetén a fejlesztendő tevékenység szerepel a Program mellékletében definiált kézműves szakmák listáján.
- A mezőgazdasági tevékenységek diverzifikációja esetén a támogatott fejlesztés eredménye nem lehet Annex I termék.

¹ Kézműves termék: népi iparművészeti termék, népi kézműves termék, kézműves háziipari termék

A kiválasztás elvei:

- Az üzleti tervben megfogalmazottak megalapozottsága, fenntarthatósága.
- Leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken megvalósuló fejlesztések előnyben részesítése.
- Tanyás településeken, tanyagazdaságokban és aprófalvakban megvalósuló fejlesztések előnyben részesítése.
- Környezeti szempontok érvényesítése.
- Szociális szempontok érvényesítése.
- Pozitív foglalkoztatási hatás.
- Innovatív megoldások alkalmazása.
- A pályázó pénzügyi és szakmai alkalmassága.
- Nemzeti védjegy megszerzésének vállalása előny.
- Szolidáris, oktató gazdaságok esetén az adott tevékenységben illetékes szakmai szerv ajánlása.

Legalább két részletben legfeljebb öt évig egyösszegű átalány formájában nyújtható támogatás. Az egyösszegű átalány összegének megállapítása az üzleti terv alapján történik. Támogatás-intenzitás: 100%. Az egy alkalommal igényelhető támogatás nem lehet több a teljes összeg 75%-ánál.

A 6.3 alintézkedés részletezése:

Rövid leírás: **Mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó**, a beruházási támogatások igénybevételéhez szükséges, STÉ alapján meghatározott minimális üzemméret alatti, de egy bizonyos üzemméretet meghaladó üzemek (**mezőgazdasági kisüzem**) árutermelésre való ösztönzésének támogatása.

Kedvezményezettek: mezőgazdasági kistermelők

Jogosultsági kritériumok:

Egyszerűsített üzleti terv benyújtása. Az egyszerűsített üzleti terv elvárt részei: a vállalkozás általános bemutatása (a mezőgazdasági termelés erőforrásai, az éves előállított mennyiség bemutatása, a fő termékek ismertetése, a gazdaságvezető szakmai, piaci és általános üzleti képzettsége, tapasztalata, a gazdaság piaci előélete), valamint az elérendő cél megvalósításának leírása.

A támogatás céljaként az üzleti tervben vállalt termelési potenciál vagy árbevétel megadása, illetve az eléréséhez szükséges fejlesztési irányok bemutatása, piaci lehetőségek azonosítása. Egyéb szükséges eszközök meghatározása (nem kötelező): pl. szakmai képzés, tanácsadás, általános üzletviteli képzés stb.

Az üzleti tervben vállalt elérendő célhoz szükséges fejlesztések és azok ütemezésének bemutatása, a támogatási összeg tételes költségterve és a folyósítás időbeli ütemezésének meghatározása.

Az üzleti tervben vállalt (legfeljebb öt éves) időszak elteltével a mezőgazdasági kisüzemnek rendelkeznie kell az üzleti tervben vállalt termelési potenciállal vagy értékesítés nettó árbevételével. STÉ alapján mezőgazdasági tevékenységből származó üzemmérete meg kell, hogy haladja a 6000 eurót vagy a mezőgazdasági termelésből és élelmiszeri feldolgozási tevékenységből származó értékesítés nettó árbevétele a 6000 eurónak megfelelő forintösszeget, melyet bevételi nyilvántartással igazolni tud.

A kiválasztás elvei:

- Magasabb hozzáadott értékű termékszerkezet
- Magasabb élőmunka igényű termékszerkezet
- Környezetbarát technológiák alkalmazása.
- Leghátrányosabb helyzetű kistérségekben megvalósuló fejlesztés.
- Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság előnyben részesítése.
- Önkéntes szakmai képzésben való részvétel
- REL együttműködésben való részvétel.

Legalább két részletben legfeljebb öt évig egyösszegű átalány formájában nyújtható támogatás. Az egyösszegű átalány összegének megállapítása az üzleti terv alapján történik. Támogatás-intenzitás: 100%. Az egy alkalommal igényelhető támogatás nem lehet több a teljes összeg 75%-ánál.

A 6.4 elintézkedés részletezése

A 6.2 alintézkedéssel megegyezően ez az alintézkedés is a diverzifikációt és a Program mellékletében szereplő **kézműves mesterségeket célozza**. A különbség, hogy a 6.2-vel ellentétben itt nem az induló, hanem a már működő tevékenységek továbbfejlesztése támogatható. További különbség, hogy itt a támogatás nem átalány formájában folyósítható, hanem a forrásfelhasználás a hagyományos pályázati költségelszámolás alapján, az elismerhető költségekhez igazodva történik. Értelemszerűen itt nem releváns az induló tevékenységekre vonatkozó jogosultsági kritérium. A támogatás intenzitása 50-60%, ahol magasabb arányú támogatásban részesül a hátrányos helyzetű településen megvalósuló fejlesztés, illetve a kollektív beruházások.

7. intézkedés: Alapvető szolgáltatások és falumegújítás

Az intézkedés átfogó célja a vidéken élők számára a vidéki települések élhetőbbé, vonzóvá tétele. Ezt az intézkedés a vidéki települések épített környezetének kisléptékű fejlesztésével, az elérhető szolgáltatások körének bővítésével és színvonalának javításával kívánja elérni. További cél a munkavállalás, a munkaerő mobilitás feltételeinek javítása, a gazdasági tevékenység segítése.

7.2 Kisméretű infrastruktúra fejlesztése a vidéki térségekben

A TOP településfejlesztésre irányuló intézkedései területi korlátozás nélkül biztosítják a települések környezetvédelmi infrastruktúrájának fejlesztését, az önkormányzati épületállomány energiahatékonyság központú rehabilitációját, a megújuló energiaforrások alkalmazását, az önkormányzat által vezérelt a helyi adottságokhoz illeszkedő megújuló energiaforrások kiaknázásra irányuló, autonóm energiaellátás megvalósítását és az ezt megalapozó tervezést.

A KEHOP szintén területi szűkítés nélkül támogatja az állami tulajdonú, valamint a non-profit szektor épületeinek energiahatékonysági, valamint megújuló energiaforrások alkalmazására irányuló fejlesztéseit.

A TOP biztosítja az önkormányzati többségi tulajdonú vállalkozói infrastruktúra fejlesztést, beleértve a REL-hez kapcsolódó logisztikai fejlesztéseket, piacokat. A 7.2 alintézkedés **a fentieket kiegészítő jelleggel** a vidéki települések épített környezetének olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztéseit támogatja, amely hozzájárul vidéki térségekbe történő betelepüléshez, a foglalkoztatáshoz, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, valamint a szabadidő igényes eltöltéséhez.

A kistelepülések épített környezetének infrastrukturális állapota az elmúlt időszak fejlesztései ellenére ma is elmarad a városokétól. A művelés célja a vidéki települések elérhetőségének, élhetőségének javítása olyan kisméretű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak a vidéki térségekbe történő betelepüléshez, a foglalkoztatáshoz, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, szolgáltatások igénybe vételéhez, valamint a szabadidő igényes eltöltéséhez. A települések épített környezetének azon elemei fejlesztethetők (beleértve a felújítást és építést), melyek tényleges közösségi vagy gazdasági jellegű használattal bírnak. Ilyen például a szabadidő eltöltést vagy gazdasági célokat szolgáló, **közösségi használatú közterek fejlesztése (pl., rekreációs célú létesítmények, helyi piachoz szükséges infrastruktúra stb, kivéve funkció nélküli közterületeket), külterületi sziládburkolatú és mezőgazdasági utak felújítása, a letelepedést segítő lakhatási lehetőségek biztosítása, a közfoglalkoztatottak foglalkoztatásához szükséges infrastruktúra fejlesztés.**

A **tanyás térségek** külterületein sok helyütt alapvető közművek is hiányoznak, ezért ezekben a térségekben a **villamos energia, vízellátás és szennyvízkezelés** lokális, egyedi megoldásai támogathatók.

Az **aprófalvak** számára fontos kitérés pont lehet a turizmus fejlesztése, melyhez elengedhetetlen a településkép javítása is, ezért e falvakban a településképet meghatározó épületek külső felújítása és a hozzájuk kapcsolódó infrastrukturális elemek megújítása támogatható.

Kedvezményezettek: Vidéki térségben működő települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás. Vidéki térségben ingatlanulajdonnal, székhellyel, illetve telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, egyházi jogi személy, A fentiek konzorciumai. Aprófalvakban és tanyás térségben a fentiek mellett természetes személyek is pályázhatnak.

Jogosultsági kritériumok:

- A pályázó a fejlesztés helyén székhellyel, telephellyel rendelkezik.
- Vidéki térségben ingatlanulajdonnal, székhellyel, illetve telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, egyházi jogi személy,
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás,
- A fejlesztés a Program által definiált vidéki térségben valósul meg.
- A villamos energia, vízellátás és szennyvízkezelés lokális, egyedi megoldásai csak tanyás településeken támogatható. Ebben az esetben a fejlesztés a Program által definiált tanyás település 2013. évi CXXII. törvény 5. § 25. pontjában tanyaként definiált területén valósul meg.
- Meglévő épület felújítása, ill. fejlesztése eredményeképpen a fenntartási költségek (különösen a fűtési és használati melegvíz előállítási) csökkennek.
- A fejlesztés tárgyára irányuló tulajdoni, használati vagy fenntartói viszony.
- Védelem alatt nem álló épület, építmény fejlesztése

A kiválasztás elvei:

- A pályázatban megfogalmazottak megalapozottsága, fenntarthatósága.
- Költséghatékonyság.
- Leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken megvalósuló fejlesztések előnye.
- Tanyás településeken, tanyagazdaságokban és aprófalvakban megvalósuló fejlesztések előnyben részesítése.
- Környezeti szempontok érvényesítése, különös tekintettel a helyben termelt megújuló energiára.
- Megújuló energiával kapcsolatos beruházás esetén több épület fűtési, ill. használati melegvíz-szükséglete is kielégíthető.
- Szociális szempontok érvényesítése – a fejlesztés célzottan a település leginkább rászoruló lakosságát szolgálja.
- Pozitív közvetett, és/vagy közvetlen foglalkoztatási hatás.
- Innovatív megoldások alkalmazása.
- Együttműködések, kollektív fejlesztések preferenciája.
- A pályázó pénzügyi és szakmai alkalmassága.
- Meglévő épület felújítása.

Támogatás aránya: 50-100%

7.4 alapvető szolgáltatások fejlesztése

A TOP és az EFOP támogatja az egészségügyi, oktatási, szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, rehabilitációs szolgáltatást nyújtó intézmények infrastrukturális és humán fejlesztéseit, valamint a városi és vidéki térségekben élő, rászoruló közösségek fizikai rehabilitációját. A 7.4 alintézkedés a fentieket kiegészítő jelleggel olyan közösségi szolgáltatásokat támogat, amely hozzájárul a szellemi és közösségi élet élénküléséhez, az alapszolgáltatások elérhetőségének javulásához, a mobilitáshoz és a közbiztonság javulásához.

A vidéki térségekben az alapvető szolgáltatásokhoz, a közösségi élet feltételeihez való hozzáférést a főként városi terekbe, mikrotérségi központokba koncentrálódó intézményhálózat, az alacsony kereslettel összefüggő gyenge szolgáltató szektor, a földrajzi mobilitást, úgy mint a munkába járást és az ügyintézkést akadályozó tényezők (gyér járatsűrűség, személygépkocsi hiány), valamint a közösségi terek és a humán kapacitás hiánya is nehezíti. A vidéki térségekben az életminőséget, a vállalkozások

működésének feltételeit sok esetben hátrányosan érinti a nem kielégítő szintű vagyonbiztonság, különösen a nehezen védhető és őrizhető mezei és erdei javak esetében.

Az intézkedés célja a vidéki életminőség javítása, a város szívóerejének csökkentése a szolgáltatások körének, elérhetőségének és minőségének javításával. Kiemelten támogatandók az alábbi szolgáltatások: a gazdasági tevékenységeket, foglalkoztatást segítő, szolgáltatások fejlesztése, működtetése. Az egész évben működő, a településen bárki által igénybe vehető **közétkeztetést végző intézmények konyhájának fejlesztése gépek, berendezések, eszközök beszerzésével, beépítésével, gépjármű beszerzésével a helyi alapanyag beszerzés, feldolgozás, raktározás és készletszállítás, valamint a központtól távol eső településrészekben az étkeztetés megoldására.** A hátrányos helyzetű, szolgáltatáshiányos kistelepüléseken és tanyákon élők közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának segítése, a települések szolgáltatási funkcióit bővítő szolgáltatások - különösen **a falu és tanyagondnoki szolgálat - fejlesztése jármű és eszközbeszerzéssel. Köz-, és vagyonbiztonságot szolgáló fejlesztések: polgárőr, mezőőr, hegyőr, halőr szolgálat eszközbeszerzései. Az önkormányzati tulajdonú utak kezeléséhez, állapot javításához és fenntartó karbantartásához munkagépek beszerzése a tanyás településeken és aprófalvakban.**

Az új köz- vagy közösségi szolgáltatásokat befogadó **közösségi hasznosítású tér kialakítása kizárólag meglévő ingatlan korszerűsítésével** támogatható oly módon, hogy annak a fejlesztést követő üzemeltetési és fenntartási költségeiben megtakarítást kell elérni.

Kedvezményezettek: Vidéki térségben működő települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás. Vidéki térségben székhellyel, illetve telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, egyházi jogi személy. A fenti szervezetek konzorciumai.

Jogosultsági kritériumok:

- A pályázó a fejlesztés helyén székhellyel, telephellyel vagy ingatlan tulajdonnal rendelkezik.
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás.
- A fejlesztés a Program által definiált vidéki térségben valósul meg.
- A fejlesztés tárgyára irányuló tulajdoni, használati vagy fenntartói viszony.
- Védelem alatt nem álló épület, építmény fejlesztése.
- Többfunkciós közösségi tér/szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése esetén olyan településről érkező pályázat, amely nem hajtott végre sikeres beruházást a 112/2009. (VIII. 29.) FVM rendelet szerint Integrált Községi és Szolgáltató Tér fejlesztésének illetve a 103/2013. (XI. 8.) VM rendelet szerint többfunkciós szolgáltató központ létrehozásának tárgyában.
- Falu és tanyagondnoki szolgálat ellátásához jármű és eszközbeszerzés tekintetében
- 7 évnél idősebb gépjárművel végzi a szolgáltatást.
- Önkormányzati tulajdonú utak kezeléséhez, állapot javításához és fenntartó karbantartásához munkagépek beszerzése legalább 3 település együttesen, vagy körjegyzőségi központ nyújthat be pályázatot. Működő állattenhely fejlesztése esetén hatósági engedély, új menhely létrehozása esetén annak megszerzése a támogatás kifizetésének feltétele.

A kiválasztás elvei:

- A pályázatban megfogalmazottak megalapozottsága, fenntarthatósága.
- Leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken megvalósuló fejlesztések előnyben részesülnek.
- Tanya és aprófalvas településeken megvalósuló fejlesztések előnyben részesülnek.
- Költséghatékonyság
- A pályázó pénzügyi és szakmai alkalmassága.
- Környezeti szempontok érvényesítése.
- Szociális szempontok érvényesítése - a fejlesztés célozatosan a lakosság leginkább rászoruló csoportját/csoportjait érinti.
- Foglalkoztatási szempontok érvényesítése.
- Innovatív megoldások alkalmazása.

- Szolgáltatás tervezett kihasználtsága.
- Több település együttműködésével létrejövő illetve működtetett szolgáltatás előnyben részesül.
- A szolgáltatások kialakításánál meglévő épület felújítása előnyt jelent az új építéssel szemben.
- Célterület specifikus feltételek:
Közétkeztetés fejlesztésénél a rövid ellátási láncból (REL) történő alapanyag beszerzés előnyt jelent. Előnyben részesül a kiválasztás során aki heti öt nap (hétköznap) egész évben működteti a szolgáltatást, vagy szociális alapon meleg ételt szállít házhoz, illetve biztosítja az étel elfogyasztásának lehetőségét a szolgáltatás helyén.

Többfunkciós közösségi tér/szolgáltató központok létrehozása, fejlesztése: Legalább 3 különböző közösségi szolgáltatás nyújtását kell megvalósítani és működtetni a fejlesztés eredményeként. A fejlesztés helye a településen működő művelődési ház, könyvtár vagy egyéb közösségi tér. A létrejövő közösségi tér közösségi Internet hozzáférési pontot működtet.

A támogatás aránya: 100%

16. Intézkedés: Együttműködés

Az intézkedés célja a vidéki gazdaság zömmel kikapacitású, egymástól térben széttagoltan működő szereplői közötti együttműködések segítése a hatékonyabb piacra jutás, a fogyasztók igényeinek magasabb színvonalú és egyenletes kielégítéséhez szükséges gazdaságilag életképes méret kialakítása a kor igényeinek megfelelő, innovációhoz szükséges tudás, tapasztalat és információ generálása és a felhasználókhöz juttatásának elősegítése. A támogathatóság feltétele, hogy az együttműködés eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő, új termék, szolgáltatás, folyamat stb. jöjjön létre.

16.1 Agrár-innovációs Operatív Csoportok

16.3 Kis gazdasági szereplők között a közös munkafolyamatok megszervezése és az eszközök és források megosztása terén, valamint a vidéki turizmus fejlesztése és marketingje tekintetében folytatott együttműködés

16.4 Az ellátási lánc szereplőinek horizontális és vertikális együttműködése a rövid ellátási láncok és a helyi piacok létrehozása és fejlesztése, valamint a rövid ellátási láncok és helyi piacok fejlesztésével kapcsolatos, helyi vonatkozású promóciós tevékenységek céljából

16.5 Az éghajlatváltozás mérséklése vagy az ahhoz való alkalmazkodás céljából végrehajtott közös fellépésekhez, illetve a környezetvédelmi projektekre és alkalmazásban lévő környezetvédelmi gyakorlatokra irányuló közös megközelítésekhez nyújtott támogatás

16.9 A mezőgazdasági termelői tevékenységeknek az egészségügyi ellátással, a szociális integrációval, a közösség által támogatott mezőgazdasággal és a környezeti és élelmiszerügyi oktatással kapcsolatos tevékenységekre bontás formájában végzett diverzifikálásához nyújtott támogatás

Intézkedés specifikus információ:

Rövid Ellátási Láncok és helyi piacok:

Az Európai Parlament és a Tanács 1305/2013/EU Rendeletének 2 cikk m) szerint: az együttműködés, a helyi gazdasági fejlesztés, valamint a termelők, feldolgozók és a fogyasztók közötti szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt elkötelezett, korlátozott számú gazdasági szereplő által alkotott ellátási lánc.

A rendelet és a REL tematikus alprogram helyzetelemzésében meghatározottak alapján a REL az amikor a termelők, vagy a termelők csoportosulása a fogyasztóknak, vagy fogyasztók csoportosulásának közvetlenül, vagy egy közvetítőn keresztül értékesítik élelmiszer-termékeiket. A termelők csoportosulása nem számít közvetítőnek. A közvetlen, vagy az egy közvetítő REL értékesítési formákat négy főtípusba (közvetítőn keresztül, házhoz szállítással, nyitott gazdaságban és értékesítési ponton), valamint azokon belül két altípusba (hagyományos és modern) sorolhatjuk. Ezek a csoportok kijelölik a REL fejlesztésének célterületeit is.

A fenti, logisztikai szempontú besorolás több szempontból is hasznos. Egyrészt azért, mert segít meghatározni, hogy az ellátási lánc mely szereplőjének kell utazni, ahhoz, hogy az értékesítés megtörténjen. ami meghatározza a REL marketing és logisztikai fejlesztési szükségleteit. Másrészt

azért mert a könnyített kistermelői jogszabályok[1] szerint az egyes értékesítési formákat eltérő földrajzi távolságban és termékkörrel használhatják a kistermelők. Ez a jogszabály jó alapot nyújt a helyi piac fogalmának a meghatározásához is, ami főszabályként a megyét, valamint a megye határon a gazdaság körüli 40 km sugarú kört jelenti. Ugyanakkor Magyarország esetében a főváros részesedése a népességből és még inkább a vásárlóerőből olyan kiugró, hogy nem szabad kizárni az értékesítésből, mert ez súlyosan veszélyeztetné a REL gazdasági fenntarthatóságát, ezért a Budapesten található helyi termelői piacon az ország teljes területéről értékesíthetnek a kistermelők.

16.1 Agrár-innovációs Operatív Csoportok létrehozása és működtetése

Interaktív tudásátadásra alapozott olyan agrár-innovációs operatív csoportok kialakítása, melyek célkitűzése közhasznú, az EU-s innovációs közösségbe való bekapcsolódásra vagy nemzetközi együttműködésben való részvételre is alkalmas újdonság kifejlesztésére irányuló agrár-innovációs projekt kidolgozása és végrehajtása.

A 16.1 alapján nyújtott támogatás az operatív csoportok létrehozására és működtetésére használható, míg az együttműködés részét képező, a gazdálkodónál megvalósuló beruházások a megfelelő horizontális intézkedések keretében finanszírozhatók: elsősorban a 4. 5. 8. 15. intézkedések.

A művelet célterületei:

1. Célterület: mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos innováció.
2. Célterület: élelmiszer-feldolgozással kapcsolatos innováció.
3. Célterület: erdészettel kapcsolatos innováció.
4. Célterület: Fiatal gazdákkal kapcsolatos innováció.
5. Célterület: REL-lel kapcsolatos innováció.
6. Művelet specifikus fogalmak:
7. *Operatív csoport*: alintézkedés keretében valamely agrár-innovációs projekt kidolgozására és megvalósítására, mezőgazdasági termelő, élelmiszer-feldolgozó vagy erdőgazdálkodási tevékenységet folytató vállalkozások és kutatók, tanácsadók, szaktanácsadók konzorciumi formában létrehozott együttműködése. A csoportban az adott szakterületen kutatás-fejlesztésben releváns előzményekkel rendelkező K+F szereplő és legalább 5 gazdálkodó (induló vagy fiatal gazdálkodó is) van, a csoport taglétszámának legalább 40%-a gazdálkodó. Kapcsolt vállalkozás esetén az összes érintett tag kizárása). A csoportban a folyamatos interaktív tudásközvetítést is biztosítani kell valamelyik szereplőnek.
8. *Innovatív projekt*: A gazdálkodók széles körét érintő probléma kezelését vagy lehetőség kihasználását célzó, tudományos ismeretek felhasználásával együtt járó megoldás, amely lehet: új termék, gyakorlat, szolgáltatás, termelési eljárás vagy egy új módja a szervezési folyamatoknak. Nem tekinthető innovatív projektnek, amely a piacon már kapható technológia, szolgáltatás vagy rendszer bevezetésén, egyszerű adaptálásán, imitáción alapszik.
9. *Projektterv*: a tervezett projektet és annak megvalósulását befolyásoló összes tényezőt komplex módon bemutató dokumentum. Tartalmazza: az innovatív projekt aktualitása, helyzetelemzése (a projekt megnevezése, célja, a megoldandó probléma bemutatása, a projekt kezdete, vége, a projekt eredménye), a projektet megvalósító operatív csoport tagjainak és szerepüknek a bemutatása a közösen elérendő cél megvalósításához szükséges tevékenységeknek, azok időbeli ütemezésének, kockázatainak, költségeinek és olyan mérföldköveinek, eredményeinek bemutatása, melyek a projekt egy-egy szakaszának végén megjelennek.
10. *Innovációs bróker*: az operatív csoport felállítását és a projektterv elkészítését segítő szakértő személy.

Kedvezményezettek: Agrár-Innovációs Operatív csoport

Jogosultsági feltételek:

- agrár-innovációs operatív csoport megalakulása, az operatív csoport fogalmának való megfelelés
- projektterv benyújtása

A kiválasztás elvei:

- a projekttema aktualitása, fontossága, az érintettség széles köre, kutatás-fejlesztési előzményei
- az együttműködésben szereplők felkészültsége a közös munka eredményessége szempontjából
- a kitűzött cél megvalósíthatósága, realitása, különös tekintettel a technikai, tudományos és gyakorlati alapok meglétére
- hosszútávra szóló érdemi hatás
- a projektterv kidolgozottsága: jól és érthetően kidolgozott projektterv
- a tudásátadás megtervezésének minősége: a projekten belül és a projekten kívüli hasznosítók részére
- a költség-eredmény becslése, a támogatás-felhasználás hatékonysága
- az operatív csoporton belül a mikro- és kisvállalkozó aránya
- az operatív csoporton belül a fiatal gazdák aránya

Támogatási arány: 100%

16.3 Kis gazdasági szereplők között létrehozott együttműködések, beleértve a turisztikai együttműködéseket

A művelet célja a vidéki gazdaság szereplői között olyan együttműködések létrehozása és működtetése, melyek méretgazdaságos gazdasági egységek kialakulását eredményezik. Támogatható többek között a helyi gazdaság bármely más területén létrejövő együttműködés (élelmiszer és nem élelmiszer egyaránt), amely tartalmazhat többek között közös termékfejlesztést, közös feldolgozó kapacitások megtervezését és kialakítását. Nem élelmiszer termék előállítók együttműködése esetén a közös marketing és értékesítés szervezése szintén támogatható. Élelmiszer előállítók együttműködése esetén a marketing és értékesítés szervezése a REL tematikus alprogram keretében támogatható. A kiválasztás során pozitív elbírálásban részesül a REL keretén belül támogatott együttműködésekkel történő kooperáció.

Támogatható tevékenység az együttműködés szervezése, működtetése, együttműködési terv elkészítése, animáció, az együttműködés szakmai tartalmát és szervezeti optimalizálását célzó tanulmányok, tervek készítése, képzés, készségfejlesztés, az eredmények kommunikálása. Támogatható továbbá olyan projektek megvalósítása, amelyek közvetlenül szolgálják az együttműködés keretében végzett közös tevékenységek céljait. Az egyes tagok önálló, de az együttműködést közvetlenül szolgáló beruházásai az együttműködés keretében korlátozott mértékben szintén támogathatók.

Az együttműködések működtetése támogatásának maximális időtartama 3 év.

A kiválasztás első lépcsőben a pályázó szakmai alkalmassága, az együttműködés indokoltsága, megalapozottság alapján történik. A második lépcső az együttműködési/fejlesztési tervet értékeli a kiválasztási kritériumokra vonatkozó szempontok alapján (kivéve a pályázó szakmai és pénzügyi alkalmasságát). A fejlesztési terv tartalmazza a tevékenységek ütemezését, amely alapján éves rendszerességgel megítélhető az együttműködés további támogathatósága.

Az együttműködés szervezési költségeinek *kedvezményezettje*:

- az együttműködés szervezője, aki/amely minimum öt önálló együttműködő partner által javasolt természetes személy, non-profit szervezet, vagy az együttműködésben résztvevő tag, amely lehet vállalkozás is.
- konzorciumba szerveződő együttműködések esetén az együttműködés konzorciuma.
- Az együttműködés keretében megvalósítandó projektek kedvezményezettjei.
- az együttműködés, amennyiben jogi formát ölt, az együttműködés regisztrált tagja.

Jogosult költségek köre:

a) az együttműködés (tevékenység, termék) által érintett területre vonatkozó tanulmányok, megvalósíthatósági tanulmányok, üzleti terv (fejlesztési terv) vagy ezzel egyenértékű eszközök és a 1303/2013/EU rendelet 33. cikkében említettől eltérő helyi fejlesztési stratégia kidolgozásának költségei;

b) az együttműködés (tevékenység, termék) által érintett területen folytatott szervezési, szervezetfejlesztési tevékenységek költségei, projektek területi hatókörének kiterjesztésével

- kapcsolatos költségek (pl. szervezési tevékenységek, képzések, mentorálás, szakmai segítségnyújtás), valamely közös területi projekt megvalósíthatóvá tétele;
- c) az együttműködéshez kapcsolódó működési költségek (az EMVA rendelet 61. cikk 1 pontja szerint személyi és dologi költségek);
- d) az üzleti tervek (fejlesztési tervek), vagy ezzel egyenértékű eszközök és a 1303/2013/EU rendelet 33. cikkében említettől eltérő helyi fejlesztési stratégia végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek közvetlen költségei (az EMVA rendelet 45. cikk Beruházások (2) pont szerinti költségek);
- e) promóciós tevékenységek költségei.

Jogosultsági kritériumok:

- Az együttműködés alapfeltétele legalább öt önálló tag részvétele (kapcsolt vállalkozások kizárásával).
- Az együttműködés szervezője legalább öt önálló tag ajánlásával rendelkezik.
- Az együttműködések gazdasági szereplői a 800/2008/EK rendelet 1. sz. melléklete alapján a mikrovállalkozásnak minősülnek.
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás.
- Az együttműködés akkor támogatható, ha annak az intézkedés célját szolgáló konkrét outputja/eredménye keletkezik, a korábbtól eltérő gyakorlatok, folyamatok, termékek, szolgáltatások jönnek létre. A várt eredményeket az együttműködés fejlesztési tervében egyértelműen definiálták.
- Csak olyan együttműködések támogathatók, amelyek általuk eddig nem végzett, új tevékenységbe kezdenek.
- Tanulmányok, tervek készítése önmagában nem, csak az együttműködés működtetésével és tartalmával, a várt outputokkal, a születő innovációkkal kapcsolatban támogatható.
- A kiválasztás második szakaszában a minimum követelményeknek megfelelő üzleti/fejlesztési terv.
- Az együttműködés keretében létrehozott eredmények tagok általi közös használatának biztosítása. Kivételt képeznek ez alól az együttműködés tagjainak az együttműködést szolgáló önálló fejlesztései. A tagok által megvalósított saját fejlesztésekre fordítható támogatási összege nem haladja meg projektenként az 5 millió Ft-ot, összességében pedig a teljes projekt 60%-át.

A kiválasztás elvei:

- A pályázatokat mind az első szakaszban, mind a második szakaszban szakértői döntéselőkészítő bizottság értékeli. A második szakasz csak az első szakaszban sikeresen résztvevő pályázók számára nyitott.
- A pályázatban és az üzleti/fejlesztési tervben megfogalmazottak szakmai megalapozottsága, az együttműködés megvalósíthatósága, az eredmények fenntarthatósága.
- A pályázó szakmai alkalmassága.
- Leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken, tanyás településeken és aprófalvas térségekben megvalósuló fejlesztések előnye (a tagok legalább 50%-a fenti térségben működik).
- Környezeti szempontok érvényesítése.
- Szociális szempontok érvényesítése.
- Pozitív foglalkoztatási hatás.
- Innovativitás.
- Átláthatóság, az eredmények széles körű disszeminációja.
- Az együttműködésben aktív szerepet vállaló tagok száma
- Költségvetés realitása, költséghatékonyság.

Az együttműködés szervezése, működtetés finanszírozása egyösszegű átalány formájában maximum 3 évig.

A képzés, tanulmány/felmérés és promóció finanszírozása egységköltség alapú átalány formájában. Egyedi projektek finanszírozása a felmerült költségek alapján.

16.4 Együttműködések támogatása a REL és a helyi piacok kialakításáért, fejlesztéséért és promóciójáért

A REL együttműködés: legalább 5 jogosult, ebből legalább 5 REL termelő részvételével megvalósuló együttműködés, amelyben a résztvevők előre meghatározott cél és elvárt eredmény érdekében végeznek a Vidékfejlesztési Program REL tematikus alprogramjában meghatározott intézkedéseknek megfelelő tevékenységeket.

Az EMVA rendeletben (35. cikk (6)) és az együttműködéssel kapcsolatos útmutatóban leírt lehetőségnek megfelelően ez a művelet nemcsak az együttműködés közvetlen költségeit, hanem az együttműködés által létrehozott részletes REL Fejlesztési Terv végrehajtását, azaz az együttműködéshez kapcsolódó fejlesztések költségeit is támogatja. Az előzetes és részletes REL Fejlesztési Terv a REL együttműködés átfogó fejlesztését (tehát nem csak az adott pályázatban támogatható elemeket) leíró projektterv. Az együttműködés alapú, integrált projektek megvalósítása két szakaszra bontott és időtartama összesen 3 év. Az első szakasz négy kötelező projekt-elemet tartalmaz, a második szakasz projekt-elemeit az első szakaszban elkészített részletes REL Fejlesztési Terv határozza meg.

1. szakasz: A REL együttműködés kialakítása, működtetése és promóciója (mind az 16.4. alintézkedésnek megfelelően). Az első támogatási szerződés az 1. szakasz megvalósítását teszi lehetővé:

- Az együttműködést szervezőknek tartott kötelező tréning (a támogatási döntés utáni első hónapban).
- A REL fejlesztési terv kialakítása: a termelők animációja és felmérése.
- A REL együttműködés tevékenységeink szervezése.
- A REL együttműködésben résztvevők promóciója.

2. szakasz: A REL együttműködés végleges Fejlesztési Tervének végrehajtása (az 1.1., 1.2., 2.1., 4.2. alintézkedések segítségével). A második szakasz az első szakaszban résztvevő együttműködések számára nyitott, és az első szakaszban létrehozott részletes Fejlesztési Terv alapján történik. A második támogatási szerződés a 2. szakasz megvalósítását teszi lehetővé:

- A REL együttműködés tevékenységeinek szervezése.
- A REL együttműködésben résztvevők promóciója.
- A REL termelők képzési, tájékoztatói tevékenység igénybevételének biztosítása.
- A REL termelők tanácsadási szolgáltatás igénybevételének biztosítása.
- A REL termelői (egyedi) és közös (kollektív) piacra jutási/marketing beruházások megvalósítása.

A REL együttműködés által kidolgozandó részletes Fejlesztési Terv, megfelel a programban meghatározott projekttervnek, olyan tervnek minősül, amely az 1305/2013 EMVA rendelet 35. cikk (5) a) és d) pontokban felsoroltakkal egyenértékű eszköz. A pályázat második szakaszában a részletes REL Fejlesztési Tervet szükséges benyújtani, amely a pályázat első szakaszában támogatott felmérések és animációs tevékenység révén jött létre és a REL együttműködésben résztvevő termelők fejlesztési szükségleteit (különösen a képzési, tanácsadási és beruházási igényt) is tartalmazza.

Kedvezményezettek: A REL együttműködés szervezője: olyan non-profit szervezet, aki/amely a REL együttműködést koordinálja.

A REL együttműködés közvetlen költségeinél a közvetlen kedvezményezett a REL együttműködés szervezője. A REL együttműködés közvetett költség elemei közül a képzés és a tanácsadás intézkedés esetében a közvetlen kedvezményezettek a képzést, szakmai találkozókat, bemutató-üzemi programot, tájékoztatói szolgáltatást, a tanácsadást és szakmai tapasztalatcserét biztosító szervezetek, a közvetett kedvezményezettek pedig a REL együttműködések termelői és szervezői. A REL együttműködések közvetett költségei közül a termelői (egyedi) beruházásnál a kedvezményezett a REL együttműködés termelője, a közös (kollektív) beruházások esetében a kedvezményezett a REL együttműködés szervezője, vagy a REL együttműködés termelőinek csoportosulása.

A jogosultság feltételei:

- A REL együttműködés szervezője non-profit szervezet

- A REL együttműködés termelője mezőgazdasági
- emelést és termékértékesítést végző mikrovállalkozás vagy kisvállalkozás (beleértve az östermelőt is)
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás.
- A pályázat első szakaszában a REL együttműködés szervezőjének referenciákat kell benyújtani:
 - Legalább egy vidékfejlesztésben igazolt tevékenységű szervezettől: arról, hogy a kistermelői piacrajutás területén a pályázó milyen korábbi tevékenységet végzett, leírással a munkáról, nyilvánosan elérhető eredményekkel, és az ajánló elérhetőségével.
 - Az együttműködésbe bevonni szándékozott termelők legalább 10%-ától (minimum két termelőtől): arról, hogy a pályázó szervezővel miben kíván a REL fejlesztés területén együttműködni, és az ajánló elérhetőségével.
- A pályázat második szakaszában részletes REL Fejlesztési Tervet szükséges benyújtani.

A kiválasztás elvei:

A pályázatokat értékelésének szakmai döntés-előkészítésen kell alapulni. A kiválasztás során a pályázatoknak a következő elveknek kell megfelelni:

1. A projekt célok indokoltak, megfelelnek az alprogram fejlesztési céljainak (a meghatározott szükségletekhez)
2. A projekt és a pályázók hitelessége a fejlesztési területen bemutatásra került és alátámasztott
3. A projekt megvalósíthatósága megfelelően igazolt
4. A projekt várható hatásai bemutatásra kerültek és kapcsolódnak az alprogram fejlesztési céljaihoz (a meghatározott szükségletekhez)
5. A projekt támogatás-felhasználásának hatékonysága megfelelően igazolt
6. A projekt hozzájárulása a három átfogó célhoz (Klíma, Környezet, Innováció) és egyéb fenntarthatósági célokhoz (például a generációváltás, a női munkavállalás és a szegénység elleni küzdelem)megfelelően bemutatott.

Támogatás intenzitás: 100%

16.4 A fenntarthatóságot célzó tájgazdálkodás, terület- és tájhasználat váltás együttműködései

A művelet célja az együttműködések szervezésével, működtetésével és a végrehajtás támogatásával elősegíteni olyan megközelítések térségi szintű, összehangolt alkalmazását, amelynek eredményeképpen:

csökken a talajok leromlása,

javul a területek vízvisszatartása, valamint a felszíni és felszín alatti vizek minősége,

növekszik a biodiverzitás (élőhelyek rehabilitációja, létrehozása és fejlesztése),

a megújuló energiák használata révén javul természeti erőforrásokkal való gazdálkodás fenntarthatósága,

segíti a C-megkötés fokozását és az ÜHG kibocsátás csökkentését célzó törekvéseket,

amelyek összességében javítják a vidék klímaváltozás hatásaihoz történő rugalmas alkalmazkodóképességét (reziliencia), és a táji adottságokhoz igazodó tájgazdálkodás valósul meg.

A tájgazdálkodás általános céljai a következők:

1. A táj sérülését eredményező problémák felszámolása és olyan irányú rehabilitációja, illetve fejlesztése, amely lehetővé teszi a kistáji vízháztartás egyensúlyának javítását, illetőleg helyreállítását, a klimatikus viszonyok javítását, a jelenleg szinte teljes mértékben levezetett vizek megőrzését, visszatartását a vízhiányos időszakokra, amely révén mérsékelhetők a belvív- és aszálykárok,
2. a vidéki területek hozzájárulása az antropogén okokra visszavezethető klímaváltozást okozó hatások mérséklésében,
3. A táj természetéhez közelítő térstruktúrájának, egyben az ökológiai hálózat térbeli elemeinek visszaállítása, élőhelyek fragmentálódásának megállítása

4. Olyan tájgazdálkodás lehetőségének megteremtése, amelyben a gazdálkodók egyrészt a mezőgazdaság számára termékeket állítanak elő (haszonvételek), másrészt – az állam által is elismert – ökológiai szolgáltatásokat nyújtanak. Ennek feltétele a környezeti alkalmazkodás, vagyis az, hogy a földet mindenütt arra és olyan intenzitással használjuk, amire az a legalkalmasabb, illetve amit képes károsodása nélkül elviselni.

Az elvégzett vizsgálatok azt mutatják, hogy a tájgazdálkodás csak több gazdálkodó és érintett közös összefogásával valósítható csak meg (pl. vízfolyások rehabilitációja, mélyfekvésű területeken a vizek visszatartása, zonális élőhelyek, puffersávok kialakítása stb.). A közös cselekvési lehetőségek feltárására és az együttműködési formák és lehetőségek vizsgálatára mintaprojektek indítása szükséges. A mintaprojektek esetében szintén szükséges vizsgálni olyan komplex projektek megvalósítását, ahol az együttműködés költségein felül a projekt végrehajtási és monitoring költségeit is magában foglalja.

A tájgazdálkodási célterületek lehetőséget biztosítanak továbbá az ún. „zöld pont” típusú kifizetési rendszer bevezethetőségének feltérképezésére.

Kedvezményezettek: Végrehajtásban részt vevő erdészeti vagy mezőgazdasági termelő, vagy a mezőgazdasági termelők egy csoportja, vizek és vízi létesítmények működtetője.

Az együttműködések szervezője, amelyek lehetnek egyesületek, non-profit vállalkozások, konzorciumok, klaszter szervezetek.

Jogosultsági feltételek:

Az együttműködés akkor támogatható, ha annak az intézkedés célját szolgáló konkrét outputja/eredménye keletkezik, a korábbtól eltérő gyakorlatok, folyamatok, termékek, szolgáltatások jönnek létre.

Tanulmányok, tervek készítése önmagában nem, csak az együttműködés működtetésével és tartalmával, a várt outputokkal, a születő innovációkkal kapcsolatban támogatható.

A várt eredményeket az együttműködés fejlesztési tervében egyértelműen definiálni szükséges.

Az együttműködés alapfeltétele legalább öt önálló tag részvétele (kapcsolt vállalkozások kizárva).

Csak olyan együttműködések jogosultak, amelyek általuk eddig nem végzett, új tevékenységet kezdenek.

A kiválasztás elvei:

- Előnyben kell részesíteni azon gazdálkodói együttműködések támogatását, amelyek infrastrukturális fejlesztései a korábbi és a jelenlegi tervezési időszakokban már támogatást nyertek vagy nyernek (pl. VTT tározóval érintett területek, Homokhátság projekt mintaterületei, Ős-Dráva program stb.)
- Környezeti hatás.
- A pályázatban megfogalmazottak megalapozottsága, az együttműködés megvalósíthatósága, az eredmények fenntarthatósága.
- Leghátrányosabb helyzetű térségben megvalósuló fejlesztések előnye.
- Szociális szempontok érvényesítése.
- Foglalkoztatási hatás.
- Innovativitás.
- A pályázó szakmai alkalmassága.
- Költségvetés realitása, költséghatékonyság.

Az együttműködés szervezése, működtetés finanszírozása egyösszegű átalány formájában maximum 5 évig.

A képzés, tanulmány/felmérés és promóció finanszírozása egységköltség alapú átalány formájában.

Együttműködésen belüli egyedi projektek (tevékenységek) finanszírozása a felmerült költségek alapján.

16.9 Szolidáris gazdálkodás és közösség által támogatott mezőgazdaság

Az együttműködés alapja a mezőgazdasági tevékenység. Erre épülnek az együttműködés segítségével szervezett, főként a helyi társadalom számára hasznos szolgáltatások (szociális, egészségügyi,

szemléletformáló, oktatási stb.), amelyeket a gazdálkodó kiegészítő jövedelem fejében nyújt. Az együttműködés résztvevője maga a gazdálkodó és az a célcsoport (vagy annak szervezetei), amelyre a szolgáltatások irányulnak. A közösség által támogatott mezőgazdaság keretében a termelők és a fogyasztók önszerveződő csoportosulásának szervezése, a fogyasztók és termelők közötti együttműködések kialakítása és működtetése a támogatás fő célja.

Az együttműködés keretében támogatható az együttműködés létrehozása, szervezése, működtetése, beleértve az együttműködő szervezetek által végzett szociális,- egészségügyi,- és oktatási szemléletformálási tevékenységeket, az együttműködési terv elkészítése, animáció, az együttműködés eredményeként létrehozandó output(ok) szakmai tartalmát megalapozó és az együttműködés szervezeti optimalizálását célzó tanulmányok, tervek elkészítése, képzések, készségfejlesztés, az eredmények kommunikálása, promóció. Támogatható továbbá olyan egyedi projektek megvalósítása, amelyek közvetlenül kapcsolódnak az együttműködés keretében végzett közös tevékenységhez. Az egyes tagok önálló, de az együttműködést szolgáló beruházásai az együttműködési projekt keret terhére korlátozott mértékben szintén támogathatók.

Az együttműködések működtetése támogatásának maximális időtartama 3 év.

A kiválasztás két lépcsőben történik. Az első lépcső kiválasztási szempontjai: a pályázó szakmai alkalmassága, az együttműködés indokoltsága, megalapozottsága, a tervezett együttműködés támogathatósága. A második lépcső az együttműködési tervet értékeli az „Alapelvek a kiválasztási kritériumokra vonatkozóan” pontban felsorolt szempontok alapján (kivéve a pályázó szakmai és pénzügyi alkalmasságát, amelynek vizsgálata az első lépcsőben megtörtént).

Kedvezményezettek:

- az együttműködés szervezője, aki/amely minimum öt önálló együttműködő partner által javasolt természetes személy, non-profit szervezet, egyházi jogi személy vagy az együttműködésben résztvevő tag, amely lehet vállalkozás is.
- konzorciumba szerveződő együttműködések esetén az együttműködés konzorciuma.

Az együttműködés keretében megvalósítandó projektek kedvezményezettei:

- az együttműködés, amennyiben jogi formát ölt,
- az együttműködés regisztrált tagja.

A jogosultság feltételei:

- Az együttműködés alapfeltétele legalább öt önálló tag részvétele (kapcsolt vállalkozások kizárásával).
- Az együttműködések gazdasági szereplői a 800/2008/EK rendelet 1. sz. melléklete alapján a mikrovállalkozásnak minősülnek.
- A pályázó nem áll végelszámolás alatt, illetve nincs vele szemben folyamatban csődeljárás vagy felszámolási eljárás.
- Az együttműködés szervezője legalább öt önálló tag ajánlásával rendelkezik.
- Csak olyan együttműködések támogathatók, amelyek általuk eddig nem végzett, új tevékenységbe kezdenek.
- Az együttműködés akkor támogatható, ha annak az intézkedés céljának megvalósulását szolgáló konkrét outputja/eredménye keletkezik, a korábitól eltérő gyakorlatok, folyamatok, termékek, szolgáltatások jönnek létre. A várt eredményeket az együttműködés fejlesztési tervében egyértelműen definiálták.
- Tanulmányok, tervek készítése önmagában nem, csak az együttműködés működtetésével és tartalmával, a várt outputokkal, a születő innovációkkal kapcsolatban támogatható.
- A kiválasztás második szakaszában a minimum követelményeknek megfelelő üzleti/fejlesztési terv.
- Az együttműködés keretében létrehozott eredmények tagok általi közös használatának biztosítása. Kivételt képez ez alól az együttműködés tagjainak az együttműködést szolgáló önálló fejlesztései. A tagok által megvalósított saját fejlesztésekre fordítható támogatási összege nem haladja meg projektenként az 10 millió Ft-ot, összességében pedig a teljes projekt 60%-át.

A kiválasztás elvei:

- A pályázatokat mind az első szakaszban, mind a második szakaszban szakértői döntéselőkészítő bizottság értékeli. A második szakasz csak az első szakaszban sikeresen résztvevő pályázók számára nyitott.
- A pályázatban és az üzleti/fejlesztési tervben megfogalmazottak szakmai megalapozottsága, az együttműködés megvalósíthatósága, az eredmények fenntarthatósága.
- A pályázó szakmai alkalmassága.
- Leghátrányosabb helyzetű járásokban és településeken, tanyás településeken és aprófalvas térségekben megvalósuló fejlesztések előnye (a tagok legalább 50%-a fenti térségekben működik).
- Környezeti szempontok érvényesítése.
- Szociális szempontok érvényesítése.
- Foglalkoztatási hatás.
- A célcsoport készségeinek fejlődése,
- A célcsoport tagjainak aktív bevonása (például munkavégzésen keresztül történő oktató tevékenységek)
- Innovativitás,
- Átláthatóság, az eredmények széleskörű disszeminációja,
- Az együttműködésben aktív szerepet vállaló tagok száma,
- Költségvetés realitása, költséghatékonyság.

Az együttműködés szervezése, a működtetés finanszírozása egyösszegű átalány formájában, maximum 3 évig. A képzés, tanulmány/felmérés és promóció finanszírozása egységköltség alapú átalány formájában. Egyedi projektek finanszírozása a felmerült költségek alapján.

19. intézkedés: LEADER

A vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztése szempontjából kulcsfontosságúak a helyi közösség részvételével megvalósuló, a 2007-2013-as programozási időszak EMVA rendeletében meghatározott alapelvekre épülő fejlesztési programok. A CLLD/LEADER alulról építkező, helyi közösségre épülő rendszere a vidéki problémák részletes feltárását és a helyi erőforrások széles körű mobilizálását teszi lehetővé. Az eszköz alkalmazásával kiválaszthatóak a részvételi alapú tervezés alapján kimunkált, a helyi sajátosságokhoz leginkább illeszkedő beavatkozások, amelyek a hagyományos ágazati beavatkozásokhoz képest magasabb hatékonysággal valósíthatók meg és társadalmi elfogadottságuk is garantálható.

Az intézkedés támogatja a helyi partnerségek felkészülését, jó minőségű helyi fejlesztési stratégiák tervezését és megvalósítását, a térségek közötti és nemzetközi együttműködések kialakítását és az együttműködés keretében közös projektek megvalósítását, valamint a Helyi Akciócsoportok (a továbbiakban HACS) társadalom- és gazdaságszervező, mobilizáló tevékenységét és a működésük költségeit.

A következő időszakban a LEADER a rugalmas és komplex fejlesztési eszközök alkalmazásával főként a leginkább rászoruló, hátrányos helyzetű térségek fejlesztésére fókuszál.

Magyarország nem tervezi több alapról finanszírozott CLLD megvalósítását, ezért a HACS-ok kiválasztása a Vidékfejlesztési Program (a továbbiakban VP) Irányító Hatóságának (a továbbiakban IH) egyedüli felelősségi körébe tartozik.

A **vidéki gazdaságra vonatkozóan** azonosított szükségletek kielégítésére több Operatív Program is tartalmaz potenciális fejlesztési intézkedéseket jelentős forrásokkal. A 2007-2013-as időszak egyik legfontosabb tapasztalata, hogy a gazdaságfejlesztés tekintetében a pénzügyi alapok szerinti területi lehatárolás (rurális – EMVA, urbanus – ERFA/ESZA) a vidéki térségek szempontjából több szempontból nehézkesen volt hozzáférhető. Alapvető érdek, hogy a vidéki térségek fejlődőképessé váljanak is élhessenek az ERFA és ESZA források horizontális módszerű felhasználásának lehetőségeivel. Ugyanakkor létfontosságú az EMVA hozzájárulása a többnyire önfoglalkoztató vagy mikrovállalkozás méretű, mérsékelt növekedési potenciállal rendelkező vidéki gazdasági szereplők

megerősítéséhez. E gazdasági szereplők foglalkoztatási funkciójuk mellett az alapvető lakossági, gazdasági szolgáltatások helyben történő biztosítása, a helyi gazdaság és társadalom dinamizálása szempontjából speciálisak a vidék számára. A gazdaságfejlesztésre fordítható források egymást kiegészítő, összehangolt felhasználása úgy biztosítható, ha a vidéki gazdaság fejlesztése az EMVA-ból a Helyi Fejlesztési Stratégiák keretén belül történik, tekintettel arra, hogy ebben az esetben a konstrukciók valóban a helyi adottságokhoz, lehetőségekhez, szükségletekhez alakíthatók.

Fentiek alapján a LEADER Helyi Fejlesztési Stratégiák alapján lehetőség nyílik a mezőgazdaságon kívüli mikro- és kisvállalkozások munkahelymegtartó és önfoglalkoztatást elősegítő fejlesztéseinek támogatására. A CLLD/LEADER fontos kiegészítője lehet a REL tematikus alprogramnak a helyi termék előállítók egyszerűbb együttműködéseinek, majd a REL programhoz történő csatlakozásának ösztönzésével. A Helyi Akciócsoportok felkészítésüket követően jelentős helyi segítőtívvé válhatnak ezen rendszerek kialakításának és működtetésének. Ugyanezt a hatást erősítheti a TOP urbánus térségek együttműködésére dedikált forrásainak a város és vidéke közötti termelési és értékesítési kapcsolatok fejlesztésére irányuló célterülete. A vidéki térségekben a CLLD/LEADER alkalmas támogatási eszköze lehet a szociális gazdaság erősítésének is. A lokális turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztése szintén a CLLD/LEADER-ben kapott helyet, ezáltal lehetőség nyílik e terület fejlesztéseinek térségi összehangolására a Helyi Fejlesztési Stratégiák keretén belül.

A **vidéki társadalomra** vonatkozó szükségleteket a CLLD/LEADER a VP 20-as cikkelyének horizontális fejlesztéseit helyi akciókkal kiegészítő módon, valamint a TOP és EFOP horizontális konstrukcióihoz kapcsolódva képes kezelni.

A leghátrányosabb helyzetű járáások és települések jelentős része ötszáz főnél kisebb, erősen szegregálódó aprófalú vagy ezer főnél kisebb népességszámú település, ezért a CLLD/LEADER és az EFOP-ban foglalt források összehangolt felhasználása jelentősmértékben hozzájárulhat az apró és kisfalvakban élő családok helyzetének, perspektíváinak javításához a társadalmi vállalkozások, a közfoglalkoztatás új formáinak meghonosítása, a munkavégzés körülményeinek javítása, mentori vagy más humán közszolgáltatásokhoz való jobb hozzáférés révén is. Az aprófalvas térségek fennmaradásához járul hozzá az „Innovatív aprófalú” kísérleti művelet, amelynek keretén belül e települések fennmaradását szolgáló új megoldások kialakítását és megerősödését, fiatalok aprófalvakban történő letelepedését segítő komplex fejlesztések támogathatók.

A vidék szellemi és közösségi életének élénkítéséhez első sorban nem agrár jellegű képzésekkel, a gyakorlati ismeretátadást és szemléletformálást célzó közösségi akciók szervezésével járul hozzá. A térségek közötti és a nemzetközi együttműködések révén a vidékfejlesztés művelőinek és kedvezményezetteinek is lehetősége nyílik az innovatív megközelítések megismerésére, a tudásbázis bővítésére, tanulásra, komplexebb projektekbe való bekapcsolódásra is.

A helyi fejlesztési stratégiák jelentős szerepet vállalhatnak **a természeti erőforrásokkal – talaj, víz, biodiverzitás, táj – való fenntartható helyi gazdálkodás kialakításában** és a klímaváltozás hatásaihoz való helyi alkalmazkodás megteremtésében is. Első sorban a helyi társadalmi és környezeti viszonyokhoz igazodó szemléletformálásban, a helyi agrárium klímarezilienciájának fokozására irányuló közösségi tervezésben és a kisebb helyi beavatkozások megvalósításában indokolt a HACSOk aktív szerepvállalása, továbbá kapcsolódási pontok megalapozása pl. a KEHOP beavatkozásokhoz.

Alintézkedések:

19.1: A Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatása

19.2 A Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása

19.3 A Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása

19.4. Működési és animációs költségek

19.1: A Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítésének támogatása

A művelet célja: helyi szintű kapacitásfejlesztés, bevonás, aktivizálás, képzések, szemléletformálás, közösségi akciók szervezésén keresztül. A művelet keretében a Helyi Fejlesztési Stratégiák elkészítését szolgáló központi képzéseken, tájékoztatókon való részvétel, a Helyi Fejlesztési Stratégiát megalapozó, térségre vonatkozó előkészítő anyagok, tanulmányok készítése és a HFS közösségi tervezés eszközeivel történő elkészítésének finanszírozására kerül sor. A művelet elvárt eredménye a

megalapozott, a partnerséget, valamint a helyi sajátosságokat tükröző és a helyi igényeken alapuló, reálisan megvalósítható helyi fejlesztési stratégia. A művelet minden egyes tevékenysége, illetve azok finanszírozása e célt arányosan biztosítja.

Kedvezményezettek: Előzetesen elismert Helyi Akciócsoportok.

A jogosultság feltételei: Az előkészítő támogatás igénybevételének feltétele a Helyi Akciócsoport IH által történő előzetes regisztrációja és az IH által kötelezővé tett képzések teljesítése.

Az előzetes regisztrációhoz az alábbi jogosultsági feltételeknek kell teljesülnie:

1. Az Helyi Fejlesztési Stratégiával lefedni kívánt terület lakosság száma 10 ezer főtől 150 ezer főig terjedhet.
1. Az akcióterület EMVA finanszírozásra jogosult része a VP-ben vidékinek definiált településekből áll. A partnerségbe és a HFS-be bevonhatók ezen kívüli települések is, amelyek területén megvalósuló fejlesztések vidék-város együttműködés keretében, vagy EMVA-n kívüli egyéb forrásból támogathatók.
2. A Helyi Akciócsoport akcióterülete területileg összefüggő egység, egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.
3. A döntéshozatali szinten sem a közszféra, sem a vállalkozói, sem pedig a civil szféra nem rendelkezik a szavazati jogok 49 százalékot meghaladó hányadával.

Támogatási intenzitás: 100%

Egy csoport által felhasználható összeg: 2 -10 millió Ft.

19.2 A Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása

A támogatható műveletek körét a HACS-ok határozzák meg a Helyi Fejlesztési Stratégiákban, amelyeket az IH hagy jóvá. A programban jelenleg az alábbi javasolt fókuszterületek szerepelnek:

19.2.1. A kedvezőtlen társadalmi, demográfiai térségi folyamatok hatásainak enyhítése

19.2.2. Helyi gazdaság megerősítése

19.2.3. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás kialakítása és a klímareziliencia fejlesztése

19.2.4. Innovatív aprófalú kísérleti program

A kedvezményezettek körét és a jogosultsági kritériumokat a HACS határozza meg.

A műveletek szakmai, tartalmi értékelése minden esetben a HACS kizárólagos feladata és felelőssége. A kiválasztási kritériumokat és a kiválasztás folyamatát a HACS definiálja, melyet az IH hagy jóvá.

Alapelvek:

- Integrált, több szektort érintő fejlesztések preferálása.
- A térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások alkalmazása.
- A projekt tartalmának és a megvalósítás módjának helyi viszonyokhoz és a HFS céljaihoz történő illeszkedése.
- A mérföldkövek és célok realitása, amennyiben lehetséges, mérhetősége
- Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság.
- A fizikai és pénzügyi megvalósíthatóság és fenntarthatóság.
- A pályázó szakmai, pénzügyi alkalmassága.
- Együttműködések, kollektív fejlesztések preferenciája.
- Térségi kizorító hatás minimalizálása.

A támogatási arányok alapesetben megegyeznek a program többi intézkedése azonos típusú tevékenységeinek támogatási arányával.

A támogatási intenzitás a kedvezményezettek jogállása és a műveletek típusa (jövedelemtermelő/nem jövedelemtermelő) alapján központilag definiált.

Az egy művelettípusra jutó maximális támogatás mértékét a Helyi Akciócsoport határozza meg.

Az egy projektre jutó maximális támogatás csak megfelelően alátámasztott esetben haladhatja meg a HFS-re elnyert keretösszeg 20 százalékát illetve az 50 millió forintos felső határt (pl. komplex, több települést, problématerületet érintő, több éves programok esetén).

19.3 A Helyi Akciócsoportok együttműködési tevékenységeinek előkészítése és megvalósítása

A térségek közötti együttműködés célja új megoldások ösztönzése a vidéki térségek problémái és fejlesztési lehetőségei összefüggésében. További cél a helyi szereplők térségen kívüli kapcsolatrendszerének és a nemzetközi szerepvállaláshoz szükséges kompetenciáinak fejlesztése, új tudás becsatornázása az együttműködésben résztvevő vidéki térségekbe.

Az együttműködési projektek nem korlátozódhatnak kizárólag tapasztalatcserére, azoknak minden esetben olyan tárgyasult, vagy immateriális eredménye kell legyen, amelynek létrejöttéhez az együttműködésben résztvevő partnerek mindegyike bizonyíthatóan hozzájárult, illetve eredményeiből minden partner részesül. Az együttműködés olyan hozzáadott értéket hoz létre, amelyre az önállóan megvalósuló fejlesztések nem képesek.

Az együttműködések technikai előkészítésének (partnerkeresés, kapcsolatfelvétel, az együttműködési projektek megtervezése, a pályázati dokumentációk elkészítése) nem feltétele a projekt későbbi megvalósítása, tekintettel arra, hogy a tervezés nem garantálja a későbbi megvalósítást.

Az együttműködések keretén belül támogatás nyújtható:

1. speciális tudás, tapasztalat, gyakorlat átvételéhez, alkalmazásához
2. több térség termékeit, szolgáltatásait érintő közös minőségi rendszerek és marketing kialakításához,
3. több térséget érintő, a közszolgáltatások körén kívüli közösségi célú szolgáltató rendszerek kialakításához,
4. szellemi, kulturális, közösségi életet élénkítő közös kezdeményezések megvalósításához.

Olyan együttműködések támogathatók, amelyek illeszkednek az adott HACCS Helyi Fejlesztési Stratégiájához.

Az együttműködések technikai előkészítése és megvalósítása forrásainak odaítélését központi kiválasztási eljárás alapján az IH végzi.

Kedvezményezettek:

Az együttműködések technikai előkészítésére jogosultak: Az IH által elismert Helyi Akciócsoportok.

Az együttműködések megvalósítására jogosultak (1305/2013/EU rendelet 44. cikkely 2. pont):

1. Az IH által elismert Helyi Akciócsoportok.
2. Köz- és magánszférabeli együttműködések, amelyek helyi fejlesztési stratégiát hajtanak végre.
3. Vidéki térségben működő települési önkormányzat, települési kisebbségi önkormányzat, önkormányzati társulás. Vidéki térségben székhellyel, illetve telephellyel rendelkező nonprofit szervezet, szövetkezet, egyházi jogi személy. Egyéni- és társas vállalkozás (mikro- és kisvállalkozás). Természetes személy. Fentiek konzorciumai.

A 3. pontban szereplő kedvezményezettek körét a HACCS a Helyi Fejlesztési Stratégiájában szűkítheti.

Jogosultsági kritériumok:

Az együttműködések technikai elkészítése

- Az együttműködést előkészítő technikai támogatás feltétele a projektet megalapozó szükségletek (amelyre reagál) és az együttműködés konkrét céljának meghatározása.
- A HACCS nem haladja meg az IH-által erre a tevékenységre megállapított forrásösszeget és forrásarányt.

Az együttműködések megvalósítása

- Az együttműködő partnerek köre megfelel az Európai Parlament és Tanács 1305/2013/EU rendelete 44. cikkely 2) pontjának.
- A kedvezményezettek köre megfelel a „Kedvezményezettek” pontban és a Helyi Fejlesztési Stratégiában definiáltaknak.
- Az együttműködésnek tárgyasult, vagy immateriális eredménye lesz, amelynek létrejöttéhez az együttműködésben résztvevő partnerek mindegyike bizonyíthatóan hozzájárult, illetve eredményeiből minden partner részesül

A kiválasztás elvei

Az együttműködések technikai elkészítése

Nincs tartalmi kiválasztás, csak jogosultság ellenőrzés.

Az együttműködések megvalósítása

- A térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások alkalmazása.
- A projekt tartalmának és a megvalósítás módjának helyi viszonyokhoz és a HFS céljaihoz történő illeszkedés értékelése.
- A mérföldkövek és célok realitása, amennyiben lehet, mérhetősége
- Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság.
- A fizikai és pénzügyi megvalósíthatóság és fenntarthatóság.
- A pályázó szakmai, pénzügyi alkalmassága.

19.4 . Működési és animációs költségek

A KSK rendelet 34. cikk (3) pont alapján a Helyi Akciócsoportok az alábbi feladatokat látják el:

(a) a helyi szereplők kapacitásfejlesztése;

(b) átlátható, megkülönböztetéstől mentes, objektív projekt kiválasztási szempontrendszer és eljárásrend kialakítása és alkalmazása;

(c) a műveletek kiválasztása során összhang biztosítása a HFS célrendszerével;

(d) pályázati felhívások vagy folyamatos projektbenújtási eljárás előkészítése és közzététele, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását;

(e) támogatási kérelmek (pályázatok) befogadása és értékelése;

(f) tartalmi döntéshozatal, a pályázatok továbbítása adminisztratív/jogosultság ellenőrzésre;

(g) a helyi fejlesztési stratégia és a támogatott műveletek végrehajtásának figyelemmel kísérése.

Az alintézkedés biztosítja a fenti feladatok ellátásához szükséges pénzügyi kereteket. A szorosan a működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása, képessé tétele és segítése hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megvalósítása érdekében. Az animáció keretében támogatható többek között:

- Kapacitásfejlesztés, képzések, műhelyek, tapasztalatcsere, tematizált nyilvános találkozók, vásárok, kiállítások formájában a potenciálisan érintettek számára.
- Szektorok közötti, szektoron belüli, vagy egy-egy térséget érintő különböző csoportok közötti kapcsolatok és hálózatok létrehozásának támogatása.
- Konfliktuskezelés, mediáció.
- Speciális szükségletekkel rendelkező vagy egyedi problémákkal küzdő célcsoport segítése fejlesztési elképzelései kialakításában.

Kedvezményezettek: Az IH által elismert Helyi Akciócsoportok.

Az alintézkedés keretén belül a helyi fejlesztési stratégia megvalósításának irányításával és a helyi szereplők animációjával kapcsolatos költségek támogathatók.

Az EMVA rendelet 61 cikk (1) pontja szerint támogatható költségkategóriák: operatív költségek, személyi költségek, képzési költségek, a nyilvánosság tájékoztatását célzó tevékenységhez kapcsolódó költségek, pénzügyi költségek, hálózatépítéshez kapcsolódó költségek.

Jogosultsági feltételek:

A kedvezményezett csak az IH által elismert HACS lehet.

Az IH által a HACS működésére vonatkozó külön jogszabályban meghatározott jogi, személyi és tárgyi feltételek teljesítése.

Az animációs tevékenységekről szóló szakmai beszámoló.

Támogatási arány: 100%

A működési és az animációs költségkeret közötti arány megállapítása a HACS döntési jogkörébe tartozik.

További intézkedés-specifikus információk

A Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása során a HACS-oknak lehetőségük van azonos típusú kisléptékű projektek ún. koordinációs projekt, vagy közvetett támogatás formájában történő megvalósítására. A közvetett támogatás célja olyan pályázói körök bevonása a pályázati rendszerbe, amelyek a standard pályázati eljárások keretében nem, vagy csak nem hatékonyan lennének képesek támogatási forrásokhoz jutni. Az eljárástípus keretében a HACS, mint Közvetítő Szervezet által kiírt egyszerűsített pályázati feltételek teljesítése esetén juthat támogatáshoz a címzett. A Címzettek által elnyerhető támogatások nagyságát a HACS (Közvetítő Szervezet) határozza meg. A támogatásközvetítői tevékenység, valamint a címzettek által végrehajtott tevékenységek („mini-projektje”) szabályos és szerződészerű végrehajtásáért szakmai, pénzügyi és adminisztratív felelősséget a Közvetítő Szervezet visel. Címzett az a pályázó, amely a HACS (Közvetítő Szervezet) által kiírt egyszerűsített pályázati felhívás keretében benyújtott programterve („mini-projektje”) megvalósításához támogatási összeg felhasználására vált jogosulttá. A HACS (Közvetítő Szervezet) és a Címzett egyszerűsített támogatási szerződést köt a Címzett fejlesztési elképzelésének megvalósítására. A támogatási szerződés megkötésével a Címzett előleg igénylésére válik jogosulttá. A támogatási összeg további részleteihez a „mini-projekt” végrehajtásához kapcsolódó számlák és egyéb bizonylatok számlaösszesítő formájában történő benyújtása és azok közvetítő általi befogadása után juthat a Címzett. A HACS (Közvetítő Szervezetnek) a Címzett felé közvetített támogatások összegének a Közreműködő Szervezet felé történő elszámolása a HACS (Közvetítő Szervezet) feladata.

A Helyi Akciócsoportok maguk is pályázhatnak a többi Operatív Program forrásaira. A HACS működési költsége - amennyiben azt pénzügyi bizonylatokkal alá tudja támasztani –addicionális források elnyerése esetén sem csökkenthető. Egy adott költség egy adott projekt terhére számolható el, amely történhet külön pénzügyi bizonylat alapján, vagy arányosítással.